

PRAXE PŘÍTOMNOSTI BOŽÍ

Bratr Vavřinec

(Lawrence Nicholas Herman, 1685 – 1691)

Originální název: „THE PRACTICE OF THE PRESENCE OF GOD by Brother Lawrence, 1605 – 1691“ Kniha byla zkrácena a upravena.

Tato kniha je v anglickém originálu zdarma ke stažení na internetové adrese Christian Classics Ethereal Library - www.ccel.org

Rights: PUBLIC DOMAIN

<http://juda.cz/Vavrinec.pdf>

Z předmluvy k původnímu vydání z roku 1692

Toto dílo vyšlo až po smrti bratra Vavřince (únor 1691), když kronikář probíral rukopisy, které po něm našel a postupně shromažďoval.

Dále několik lidí spatřilo opisy jednoho z jeho dopisů a zatoužili jich spatřit více. Aby se tato touha naplnila, začali s velkým úsilím sbírat jeho dopisy, jak jen bylo možno, tzn. dopisy, které bratr Vavřinec vlastnoručně napsal.

Dopisy jsou tak povznášející a bohaté na popudy k lepšímu životu a jsou tak plné vroucnosti, že vyvolaly hluboké nadšení u těch, kteří měli možnost je s potěšením pročítat. Tito první čtenáři hned pociťovali touhu nebýt jedinými, kteří z nich mají prospěch. Na základě jejich touhy se dopisy vytiskly. Tito čtenáři byli pevně přesvědčeni, že dopisy přinesou velký užitek všem duším, které jdou neochvějně za dokonalostí pomocí praxe přítomnosti Boží.

Vznikaly tak jednotlivé celky, které jsou zde sebrány a shromážděny v jediném knižním vydání. První byly vydány „Duchovní zásady“ spolu s „Dopisy“. Vydavatel (rok vydání 1692) se přitom zmiňuje, že v písemné pozůstalosti našel „Duchovní zásady či prostředky, jak dosáhnout přítomnosti Boží“. Když se bratr Vavřinec stručně zmiňuje o svém životě, připouští, že některé myšlenky pocházejí od něho samotného, avšak když srovnal to, co napsal, s tím, co zažila jeho duše, považoval napsané za tak podřadné a vzdálené od inspirovaných myšlenek, které ho navštívily a které byly plné velikosti a dobroty Boží, že často pociťoval nucení sepsané části okamžitě roztrhat. Zřejmě „Duchovní zásady“ a „Dopisy“ jsou jediné písemnosti, které přežily. „Dopisy“ byly napsány jedinečně proto, že byly odpovědí na určité případy a obtíže, které se čas od času dostaly do ohniska jeho pozornosti a byly vždy adresovány určité osobě.

„Duchovní zásady“ však byly něčím jiným. Pečlivé seřazení, které pro ně zvolil, poukazuje na zralou myšlenku, která sledovala úmysl, aby shrnul své učení do „Duchovních zásad“.

Kronikářem „Rozhovorů“ je pravděpodobně J. Beaufort, generální vikář pařížské diecéze, velmi uznávaný arcibiskupem De Noailles. Pokud mu to obsah dovoluje, nechává, aby subjekt mluvil sám za sebe. „Nikdo nemůže vykreslit světce tak, jak to činí oni sami,“ píše tento bratr. „Nic nemůže jasněji přivést před vás tohoto služebníka Božího, než jeho vlastní slova, vyřčená v úplné prostotě svého srdce.“

Pod nadpisem „Sebrané myšlenky“ je uvedeno několik výroků bratra Vavřince, které většinou pocházejí z roku 1691 a představují pouze zlomky, nicméně jejich hodnota stojí za uvedení.

Celé „Rozhovory“ a „Dopisy“ prostupuje velké téma, které bratr Vavřinec rozvíjí a které nejlépe vyjadřují slova žalmisty: „V Tvé přítomnosti je plnost

radosti,“ což nás doprovází celým dílem - a ani tomu nemůže být jinak. Je tu však ještě jedna nepřehlédnutelná myšlenka: „Prostota, která je v Kristu.“

Předkládané dílo tedy obsahuje rozhovory a myšlenky člověka, jehož civilní jméno bylo Mikuláš Herman z Lorraine. Byl prostého původu, nevzdělaný, byl vojákem a sluhou, než byl přijat jako laický bratr k bosonohým karmelitánům v Paříži v roce 1666 (jako pomocník v kuchyni – nikoliv jako mnich; navíc byl chromý na nohy). V komunitě byl zaměstnán v kuchyni. Později byl znám jako bratr Vavřínek. Zemřel v únoru 1691, v pokročilém věku 80ti let, když život strávil v pravé svatosti, jak vyplývá z jeho „Rozhovorů“ a „Dopisů“.

V knížce najdou všichni křesťané její povznášející náplň. Ti, kdo jsou uprostřed dění světa se z této písemnosti poučí, jak velice se klamou, když hledají mír a radost v lesku věcí, které sice mohou spatřovat, ale jsou časné. Ti, kdo hledají nejvyšší Dobro, najdou v této knížce sílu, jak získat v praxi dobré vlastnosti. Ať v životě děláte cokoli, v knížce najdete užitek, protože tu nacházíte bratra, který je jako vy zaměstnán vnějšími povinnostmi a který se naučil uprostřed náročných zaměstnání tak výtečně uvádět v soulad činnost a kontemplaci, že v období více než čtyřiceti let sotva kdy přerušil pozornost od přítomnosti Boží.

DUCHOVNÍ ZÁSADY

Všechny věci jsou možné pro toho, kdo věří,
snadné jsou pro toho, kdo doufá,
snadnější pro toho, kdo miluje
a ještě snadnější pro toho, kdo vytrvale
uskutečňuje všechny tyto ctnosti.
Bratr Vavřinec

Duchovní zásady

1. Musíme usilovat o to, abychom spatřovali Boha a Jeho slávu ve všem, co děláme, říkáme a podnikáme. Cíl, který bychom si měli klást, je nabídnout Bohu obět' dokonalého uctívání v tomto životě, v naději, že ho budeme provádět provždy na věčnosti. Měli bychom si stále uvědomovat, že jedině za pomoci Boží milosti překonáme množství obtíží, která nás potkají v duchovním životě.
2. Když vstupujeme do duchovního života, měli bychom sebe do hloubky prozkoumat. Tím dojdeme k tomu, že zasluhujeme opovržení, že jsme nehodní nést jméno Krista, že jsme náchylní ke všem druhům neduhů a přístupní nespočetným slabostem, které nás souží, poškozují duševní zdraví a působí, že kolísáme v našich náladách a dispozicích. Že jsme vskutku bytosti, které Bůh má trestat a činit pokorné nescíslným strádáním a protivenstvím jak vnitřním tak vnějším.
3. Musíme neochvějně a bez pochyb být vždy přesvědčeni, že taková kázeň je pro naše dobro, že Boží vůle nás navštěvuje očistami a je to Jeho Božská Prozřetelnost, která dovoluje naší duši, aby procházela nejrůznějšími bolestivými zážitky, obdobím pokušení a pro lásku Boží.
4. Závislost duše na milosti je tím úplnější, čím výše směřuje její touha, a milost Boží je v každém okamžiku nutná, poněvadž bez ní duše nemůže nic vykonat. Svět, tělesnost a ďábel spojují síly a tísní a neúnavně napadají duši. Duše bez pokorného spoléhání na vždy přítomnou pomoc Boží je pak tažena dolů, navzdory jejímu odporu. Takto zůstat v našem stavu se zdá být obtížné, ale milost nám to umožňuje a přináší nám radost.

Co je nezbytnou praxí pro dosažení duchovního života:

1. Praxe, která je jak nejsvětější, tak nejobecnější a nejvíce potřebná v duchovním životě, je praxe přítomnosti Boží. Je to výcvik duše, aby nalézala radost v Jeho Božském společenství a aby udržovala s Ním vždy v každém okamžiku pokorný a milující rozhovor bez stanovených pravidel a metod. Též v každém čase našeho pokušení a soužení, v čase suchosti duše, nechuti k Bohu, ba i když upadneme v nevíru a opravdově hřešíme.

2. Cíli se musíme nepřetržitě věnovat, aby ovládl všechny naše činnosti a stal se sledem malých činů ve společenství s Bohem. Tyto činy však nesmějí být vymyšlené, ale musí vyvěrat přirozeně z čistoty a prostoty srdce.
3. Všechny záležitosti musíme provádět pečlivě a skromně, neimpulzivně a neukvapeně, což jinak jsou znaky neukázněné mysli. K naší úloze musíme přistupovat klidně, tiše a milujícím způsobem, s naléhavou prosbou k Němu o požehnání práce našich rukou. Tím držíme srdce a mysl upevněné v Bohu a otloukáme tak hlavu zlého a srážíme jeho zbraně.
4. Když jsme činní v duchovních věcech nebo rozjímáme-li o duchovních věcech, ba i v nám stanoveném čase pobožnosti a zatím, co náš hlas je pozvednut k modlitbě, měli bychom přestat na malý okamžik - jak často můžeme, abychom Ho uctili v hloubce naší bytosti a pocítili Ho, i když jen letmo, jako bychom se Ho kradmo dotkli. Poněvadž nám nelze jinak než poznávat, že Bůh je s námi ve všem našem podnikání a že On je v samotné hloubce a středu naší duše, proč bychom Ho čas od času nevsunuli do našeho zevního podnikání, ba i při samotné modlitbě, abychom Ho uctili, uvnitř naší duše velebili, naléhavě prosili o Jeho pomoc, nabízeli Mu službu našeho srdce a vzdávali Mu díky za veškerou Jeho milující laskavost a něžnou milost?

Která z nabídek může být Bohu více vítána než se během dne vzdávat věcí vnějších smyslů a stáhnout se do skrytých míst duše za účelem Jeho uctívání? Ba co víc, tím ničíme svou sebelásku, která může existovat pouze mezi smyslovými předměty a které nás skoro nevědomky zbavují chvílí tiché samoty s Bohem.

Vskutku nemůžeme dát Bohu větší a znamenitější důkaz naší důvěry a věrnosti, než právě když se odloučíme od stvořených věcí a nalézáme radost ve Stvořiteli, i když to bude třeba jen na okamžik. To neznamena, že radím, abyste si jednou provždy přestali úplně všimát vnějších věcí kolem vás. To je nemožné. Opatrnost, matka moudrosti, musí být vaším vůdcem. Nicméně jsem přesvědčený, že mezi náboženskými osobami je rozšířen omyl, spočívající v přehlížení praxe chvilkového přerušení toho, čím jsou zaměstnáni, a místo toho uctívat Boha v hloubkách naší duše a mít radost a prožívat mír, který vzniká při takovém krátkém společenství s Ním. Taková odbočení bývala dlouhá, nicméně mně připadalo, že to situace vyžadovala. Vraťme se však k našemu tématu.

5. Naše skutky uctívání jsou podceňovány a vedeny vírou. Musíme upřímně věřit, že Bůh je právě v našich duších a že Jej musíme uctívat, milovat a sloužit Mu v duchu a pravdě, že On vskutku vše vidí a že Mu jsou všechna srdce otevřená jak naše vlastní, tak všech ostatních Jeho bytostí, že On sám od Sebe existuje a v Něm všechna Jeho stvoření žijí a pohybují se a mají své

bytí. Jeho dokonalost je nekonečná a svrchovaná a vyžaduje úplné podrobení nás samých, našich duší a těl. Z jednoduché spravedlnosti Mu dlužíme všechny naše myšlenky, slova a činy. Ukažme, že náš dluh vyrovnáváme.

6. Jsme povinni pilně zkoumat, které ze ctností se nám hlavně nedostávají a které jsou nejobtížnější pro nás k osvojení. Měli bychom se snažit zjistit, které hříchy nás nejvíce pronásledují, také čas a okolnosti, kdy jim nejčastěji podléháme. V době boje měli bychom mít útočiště v Bohu s dokonalou jistotou, že vytrvale přebýváme v přítomnosti Jeho Božského majestátu. V pokorném uctívání měli bychom Mu sdělit naše zármutky a naše chyby a v lásce Jej poprosit o přispění milosti. V naší slabosti nalézáme v Něm sílu.

Jak se na nás požaduje, abychom uctívali Boha v duchu a pravdě, jsou tu tři body, které nutno splnit:

1. Uctívat Boha v duchu a pravdě znamená nabídnout Mu uctívání, které Mu dlužíme. Bůh je Duchem. Proto Ho musíme uctívat v duchu a pravdě, tj. že Mu věnujeme pravé a pokorné duchovní uctívání v samé hloubce naší bytosti. Jedině Bůh sám může toto uctívání spatřovat, které, je-li neustále nabízeno, se nakonec stane takřka přirozené a jako by On se stal zajedno s naší duší a naše duše jedno s Ním. Praxe toto vyjasní.
2. Uctívat Boha v pravdě znamená uznat Ho takového, jaký On je a nás, jací opravdu jsme. Uctívat Ho v pravdě je uznat ze srdce plynoucí upřímností, čím Bůh v pravdě je, to jest, že je neomezeně dokonalý, hodný nekonečného uctívání, nekonečně vzdálený hříchu a naplněný Božími atributy. Člověk nemá příliš rozumu, když nenapne všechny své síly, aby uctíval nádherného Boha, a zvláště když je to jeho povinnost.
3. Uctívat Boha v pravdě znamená přiznat, že žijeme své životy zcela v protikladu Jeho vůle i našeho poznání, a kdybychom byli ochotní, On by nás rád učinil Sobě podobnými. Kdo nese vinu za takovou pošetilost, jakou je odepření i chvilky úcty a lásky, služby a stálého uctívání, které Mu dlužíme?

Spojení duše s Bohem. Existují tři stupně spojení duše s Bohem. První stupeň je obecné, druhý je myšlené a třetí představuje spojení opravdové.

1. Obecný stupeň spojení je tehdy, zjistíme-li, že duše je spojená s Bohem výlučně milostí.
2. Myšlené spojení (které je v podstatě také spojením, i když ne ve skutečnosti) je naším stavem, kdy jsme s Ním ve spojení pomocí činnosti. Ve spojení s Ním zůstáváme po dobu trvání této činnosti.
3. Skutečné spojení je dokonalé spojení. V ostatních stupních je duše pasivní, téměř jakoby dřímala. V opravdovém spojení je duše intenzivně aktivní. Její

působení je rychlejší než oheň, zářivější než slunce a není žádným mrakem zakrýváno. Přesto nás může toto spojení našimi pocity oklamat. Není to pouhý mělký pocit, takový, který nás nutí k běžnému zvolání: „Můj Bože, miluji Tě celou silou srdce.“ Je to spíše stav duše - kdyby se jen dal popsat slovy - který je hluboce duchovní a přece velmi prostý, který nás naplňuje radostí, která je vskutku tichá a plná lásky, která je velice pokorná a velmi uctívá, která vysoce pozvedá duši do výšin, kde pocit lásky k Bohu si vynucuje Jeho uctívání a obejmutí s něžností, kterou nelze vyjádřit a kdy jedině prožití nás o tom může poučit.

4. Všichni, kteří touží po spojení s Božstvím, by měli vědět, že vše, co může potěšit vůli, je tomu milé či se za takové počítá. Není nikoho, kdo by se nepřiznal, že Bůh je nad naším porozuměním. Chceme-li být s Ním spojeni, je třeba vůli odepřít všechny chutě, tělesné a mentální potěšení tak, aby duše byla odpoutaná a byla nad všemi věcmi volná pro lásku k Bohu. Pokud může vůle (v nějakém rozsahu) dojít k poznání Boha, pak to může udělat pouze láskou. Rozdíl mezi chutěmi, citovostí vůle a jejím působením je velký. Chutě a citovost vůle jsou v duši jako ve svých omezeních. Zatím co její působení, kterým je vlastní láska, nalézá svůj jediný cíl v Bohu.

O přítomnosti Boží

1. Přítomnost Boží znamená věnování našeho ducha Bohu, neboli si uvědomovat Boha jako přítomného, abychom si to uvědomili, buď v představě či porozuměním.
2. Mám přítele, který s porozuměním procvičoval čtyřicet let uvědomování si přítomnosti Boží. Dával tomu mnoho jmen, což někdy nazýval jednoduchým aktem nebo také jasným a zřetelným poznáním Boha, jindy to nazýval pohledem jako by za sklem, milujícím pohledem nebo niterným pocitem Boha, nebo to označoval za čekání na Boha, jako tichý rozhovor s Ním, útočiště v Něm, život a mír v duši. Tento přítel mi řekl, že všechny způsoby, v nichž vyjadřoval svůj pocit přítomnosti Boha, přicházely k témuž. Tato přítomnost naplňovala jeho duši zcela přirozeně a že se to tak stalo.
3. Neutuchajícím úsilím, neustálým připamatováváním myslí na přítomnost Boží se v člověku vytvoří návyk, že jakmile se uvolní od svého běžného zaměstnání, ba často, i když se jím zabývá, jeho duše se pozvedá nad všechny světské záležitosti bez jakéhokoliv vlastního připamatování, jako by odhodlaně upevněna, dlí v Bohu jako ve svém středu a místě odpočinku. Víra je tehdy téměř vždy jeho druhem. Radost duše je pak úplná, - to je to, co nazývá skutečnou přítomností, a obsahuje všechny jiné radosti a ještě mnoho mnoho jiného. Pociťujeme, že ve světě je jen On, Bůh, a my jsme s Bohem v nepřetržitém hovoru, a prosíme Ho, aby nám vyjevil všechny potřeby s tím, že v Jeho přítomnosti nacházíme plnost radosti.

4. Povšimněme si však, že styk s Bohem se odehrává v hloubce bytosti. Tam hovoří duše k Bohu, srdce k srdci, a tím, že duše rozmlouvá, přivlastňuje si tak nesmírně hluboký mír. To všechno probíhá, aniž by se to duše týkalo. Asi tak když chytne sláma. Čím více hoří, tím dříve shoří. Vskutku zřídka, kdy se vloudí péče o svět do míru, který je uvnitř.
5. Vrátime-li se k našim úvahám o přítomnosti Boží, pak musíme vědět, že něžné a milující světlo Boží tváře objímá duši plamenně, velebně a božsky, a tak v ní nepozorovaně rozněcuje oheň lásky, až jsme nuceni se ovládat, chceme-li utlumit zevní výraz našich pocitů.
6. Bylo by velkým překvapením, kdybychom věděli, co přidržuje duši v tom čase k Bohu, který se zdá tak se radovat z tohoto spojení, že uděluje duši, která by s radostí vždy přebývala s Ním, přízeň nad pomyšlení. Navíc, jako by se obával, že by se duše mohla zase stočit k pozemským věcem, pečuje o ní v hojnosti, takže duše nachází ve víře Božský pokrm, radost, která nemá mezí a překračuje veškeré představy a touhy, a to vše bez jakékoliv snahy z její strany, ale za pouhého souhlasu.
7. Přítomnost Boží je takto životem a výživou duší a s pomocí Jeho milosti můžeme ji dosáhnout plným užitím prostředků, které dále nyní uvedu:

Prostředky k dosažení přítomnosti Boží:

1. První podmínkou je velká čistota v životě. Měli bychom být na stráž, abychom nemysleli, nečinili nebo neřekli něco, co by se mohlo Bohu nelíbit. Když se věci stanou, měli bychom věnovat pozornost pokání a pokorně prosit o odpuštění.
2. Druhou věcí je velká svědomitost v provádění praxe Jeho přítomnosti a v držení pohledu duše na Boha ve víře, tichosti, pokoře, lásce, aniž by se dovolil vstup nějaké úzkostné péče či nepokoje.
3. Když začnete s nějakým úkolem, vezměte si za cíl během jeho vykonávání nezapomínat hledět na Boha, třeba jen na chvíli, a stejně tak i na konci svého úkolu. Jelikož tuto praxi nelze získat bez věnování mnohého času a trpělivosti, nezoufejte nad množstvím svých pádů. Opravdu, tuto schopnost si osvojujeme jen velmi obtížně, je-li však dosažena, jak velká je naše radost.

Je přece správné, aby srdce, které je první a poslední věcí v životě a které panuje nad celým tělem, bylo zároveň prvním a posledním, kdo miluje a uctívá Boha, jak na začátku, tak při ukončení každé činnosti, ať duchovní, tak tělesné a obecně ve všech záležitostech života. Proto bychom měli usilovat o zvyk hledět na Boha ve svém srdci. Jak jsem již řekl, užitečnou poslušnost srdce musíme nabýt zcela prostě, bez napětí a velkého promyšlení.

4. Těm, kdo se vydali na tuto cestu praxe, rád bych poradil, aby v skrytosti nabídli Bohu několik slov: „Můj Bože, jsem zcela Tvým. Ó, Bože lásky, miluji Tě celým svým srdcem. Pane, učíš mé srdce stejné s Tvým.“ Nebo podobná jiná slova, která nám s láskou samy vstoupí do mysli. Mějte se však na pozoru, aby se mysl zase nevrátila zpět k světu. Podržte ji zaměřenou jediňe na Boha, a když bude takto podrobena vůli, bude přinucena přebývat s Bohem.
5. Tato praxe přítomnosti Boží je na začátku dost namáhavá, avšak je-li pozorně sledována, působí v duši nepozorovaně, nejpodivuhodnějšími výsledky. V hojné míře přitahuje Boží milost a nepostřehnutelně vede duši k vždy přítomné vizi Boha milujícího a milovaného, což je modlitba, která je nejvyšší duchovní, skutečná, nejsvobodnější a nejvyšší život dávající.
6. Pamatujte, že k dosažení tohoto stavu musíme naše smysly umrtvit vzhledem k tomu, že žádná duše, která nachází potěšení ve světských věcech, nemůže nalézt plnou radost v přítomnosti Boží. Být s Ním znamená opustit stvořené.

Dobrodiní, které pochází z přítomnosti Boží:

1. První dobrodiní, které duše získává z přítomnosti Boží, je, že při všem dění v životě je víra živější a aktivnější, obzvláště když pocítujeme svou nedostatečnost a dostáváme přispění Jeho milosti, když jsme sváděni ke zlému i v čase pokušení. Když si duše přivykne tomuto počínání, bere víru jako svého vůdce a prostým připomínáním vidí a cítí Boha přítomného a vzývá Ho volně s jistotou odpovědi a dostává podporu ve všech potřebách. Zdá se, že vírou se duše přitahuje do blízkosti stavu blažených - čím více postupuje, tím živěji víra roste, až se nakonec stane oko víry tak pronikající, že duše může téměř říci, že víra je pohlcena pohledem - vidím a zažívám.
2. Praxe přítomnosti Boží nás posiluje v naději. Naše naděje roste v poměru k našemu poznání. Jak naše víra proniká do skrytých tajemství Boha, začne nacházet v Něm nesrovnatelnou krásu, která nekonečně překračuje vše pozemské, stejně jako krásu nejsvětějších duší a andělů. Naše naděje stále mocněji přibývá a roste, když je živena a povzbuzována plností blaha, po kterém touží a které již z části ochutnává.
3. Naděje vdechuje do vůle nedůvěru k věcem viděným a spaluje je stravujícím ohněm Božské lásky, neboť Božská láska je ve skutečnosti stravujícím ohněm, který přeměňuje v popel vše, co je protikladné s Jeho vůli. Božská přítomnost způsobuje v srdci posvěcenou horlivost, posvátné zanícení, svatý žár a silnou vášeň, aby Bůh byl poznán, milován a uctíván a bylo mu slouženo všemi Jeho stvořeními.
4. Praxí přítomnosti Boží, vytrvalým pohledem na Něho dochází duše k poznání Boha v plnosti a hloubce, v nezastřené vizi. Veškerý život prochází

nepřestávajícími činy lásky a uctíváním, kajícíností a v jednoduché důvěře, ve chvále a modlitbě, ve službě. Někdy se zdá, že život je jen jedinou nepřerušovanou praxí Jeho Božské přítomnosti.

Vím, že není mnoho těch, kteří dosáhnou tohoto stavu. Je to milost, kterou Bůh uděluje jen velmi málokterým vybraným duším, poněvadž nezacloněná vize je dar Jeho rukou, v nichž je vše v hojnosti obsaženo. Těm však, kteří by se rádi zabývali tímto svatým cvičením, budiž řečeno v útěše, že Bůh málokdy odpírá dar těm, kdo opravdově po Něm touží. A jestliže odpírá tuto korunující milost, pak buďte pevně ujištěni, že praxí přítomnosti Boží, s pomocí Jeho vše v dostatku poskytující milosti, může duše dosáhnout stavu, který se nezastřené vizi velice blíží.

SEBRANÉ MYŠLENKY

„Věř mi, měj za ztracený každyčký den,
který jsi nevyužil k milování Boha.“

Bratr Vavřinec

Co dělám nebo jak trpím, nehraje žádnou roli, pokud přebývám v lásce, spojen s vůlí Boží - to je můj celý úkol.

Jsem v rukách Božích a On má se mnou své dobré úmysly. Proto si nečiním starosti s tím, co by mi kdo mohl udělat. Nebudu-li moci sloužit Bohu zde, najdu kdekoli jinde místo, kde Mu budu moci sloužit.

Praxe přítomnosti Boží je nejkratší a nejsnadnější cestou, jak dosáhnout křesťanské dokonalosti. Je formou a životem ctnosti, je velkou ochranou před hříchem. Praxe se stane snadnou, máme-li dost odvahy a dobré vůle.

Celý svět mně již nepřipadá skutečný. Vše, co mé vnější oči spatřují, probíhá jako fantazie a sny. To, co vidím očima duše, je jediné to, po čem toužím, a pokud to ještě není vlastnictví touhy mého srdce, pak jsem pln smutku a umdlévám na duchu. Na jedné straně oslněn jasností Slunce Spravedlnosti, Rozptylovačem stínů noci a na druhé straně s očima ztemnělými vlastním hříchem, pociťuji občas, jako bych byl vedle sebe. A přece vykonávám svou běžnou povinnost přebývání v přítomnosti Boží s pokorou neužitečného, přece však věrného sluhu.

Od chvíle, kdy jsem vstoupil do řádového života (jako pomocník v kuchyni – nikoliv jako mnich), díval jsem se na Boha jako na cíl a konec všech myšlenek a citů duše. Jako nováček během hodin určených k modlitbám jsem se namáhal dosáhnout přesvědčení o pravdě Božské Bytosti spíše světlem víry než intelektem. Touto krátkou a jistou metodou jsem vrostl do poznání Objektu lásky, v Jehož přítomnosti jsem se rozhodl neustále přebývat. Tím, že jsem byl zcela zaujat velkolepostí a majestátem této Nekonečné Bytosti, šel jsem přímo na místo, které pro mě povinnost vyznačila - do kuchyně. Když jsem tam vykonal vše, co se na mně požadovalo, věnoval jsem modlitbě každý čas, který mi zůstal jak před započítím práce, tak po jejím ukončení. Než jsem nějaký úkol začal, říkával jsem Bohu s dětskou důvěrou: „Ó, Bože, protože Ty jsi se mnou a je Tvou vůlí, že se nyní musím zabývat vnějšími povinnostmi, naléhavě Tě prosím, pomoz mi svou milostí, abych mohl pokračovat v Tvé přítomnosti. Do konce mé práce, ó Pane, buď se mnou při práci, přijmi práci mých rukou a přebývej v mém srdci ve veškeré Tvé plnosti.“

Jak jsem již zmínil, pokračoval jsem dále v důvěrných rozmluvách s Ním a nabízel jsem Mu své malé skutky a prosil Ho přitom naléhavě o nezklamávající přispění Jeho milosti. Když jsem skončil se svou povinností, zkoumal jsem, jak

jsem ji vykonal. Jestliže jsem ji shledal dobře vykonanou, vzdal jsem Mu díky, jestliže špatně, naléhavě jsem Ho poprosil o prominutí a aniž bych ztrácel odvahu, srovnal jsem svého ducha a vrátil jsem se znovu do Jeho přítomnosti, jako bych se od Něho nikdy nevzdálil. Když jsem se takto po každém pádu vzchopil a když jsem vše vykonával neúnavně ve víře a lásce, došel jsem stavu, ve kterém je mně nesnadné nemyslet na Boha, jakkoli mi to bylo na začátku obtížné.

O, Pane, ó Bože bohů, jak Ty jsi nádherný ve všech svých myšlenkách, které jsou nad vším naším chápáním, jak hluboké jsou všechny Tvé záměry učiněné Tvýma rukama, Ty všemocný!

Vše, co jsem od lidí slyšel, co se týče Boha, co jsem četl nebo pochopil o NĚm, to vše mě nemůže uspokojit. Jak bychom Ho mohli popsat, jak bychom mohli nalézt slova, kterými Ho vylíčit, když je neomezený v dokonalosti?

Jedině víra Ho může odhalit nebo mne poučit, čím je. Vírou se naučím velmi rychle a více o Bohu, než bych byl schopen se naučit po mnoha letech ve školách. Ó, víro, víro, ty podivuhodná dobrá sílo, která osvěcuješ ducha člověka a vedeš ho k poznání Stvořitele. Ó, ty naprosto líbezná ctnosti, tak málo známá a ještě méně žitá, která však jednou poznaná jsi naplněná slávou a plností nevyjádřitelného požehnání.

Největší uznání a oslavu, kterou Bohu můžeme vzdávat, je úplná nedůvěra v naše vlastní síly a svěření se zcela do Jeho ochrany.

Ó, Pane, pocit Tvé lásky mě téměř přemáhá. Je-li to Tvou vůlí, obdař těmito svými projevy milující laskavosti ty, kteří Tě neznají, a vtáhni je do služby Tobě. Mně dostačuje, mám-li bohatství, které poznáním Tebe víra přináší. Poněvadž však nesmím odmítnout přízeň Tvé štědré ruky, přijmi mé velebení, Pane. Naléhavě Tě prosím, přijmi opět ty dary, které jsi mi udělil, protože Pane, Ty víš, že nehledám Tvé dary, ale Tebe samotného a mé srdce nepozná klidu, dokud Tě nenaleznu.

Ó, Pane, rozšiř prostory mého srdce, abych mohl nalézt místo pro Tvou lásku. Drž mě svou mocí, aby mě nestrávil oheň Tvé lásky.

Praxe přítomnosti Boží je velkým zapojením, které nám pomáhá se modlit v pravdě. Krotí mysl, aby se přes den volně netoulala, a drží ji vytrvale upevněnou na Boha. Takto zůstává pokojně klidná i v hodině modlitby.

Život je plný nebezpečí a skrytých úskalí, o která ztroskotáváme, jsme-li bez ustavičné posily Boží milosti. Ovšem, jak o ni můžeme prosit, nejsme-li s Ním? Jak s Ním můžeme být, když s Ním nejsou stále naše myšlenky? Jak by mohl být v našich myšlenkách, pokud si nevytvoříme návyk přebývat v Jeho

přítomnosti a v ní prosit o milost, kterou potřebujeme v každém okamžiku našeho života?

Když chcete postupovat v duchovním životě, pak se musíte i při nejen jemných rozhodnutích, ale i drobném zvažování vyhýbat spoléhání se na pouhopouhý intelekt. Nešťastní jsou ti, kteří v Něm hledají uspokojení svých tužeb. Stvořitel je velkým učitelem pravdy. Můžeme po mnoho let pracně přemýšlet, avšak plnější a daleko hlubší je poznání skrytých věcí víry a Jeho samotného, které nechá zazářit jako světlo v srdcích pokorných.

Nic nám nemůže dát v životním strádání a smutku takové uspokojení jako milující spojení s Bohem. Když to pozorně provádíme, pak zla, která přepadnou naše tělo, se nám budou zdát lehká. Bůh často určí, abychom trpěli tělem, abychom očistili duši a aby nás přinutil přebývat v Něm. Jak může pociťovat bolest ten, jehož život je ukryt v Bohu a jehož jedinou touhou je Bůh? Uctívejme Ho při našich neduzích a nabízejme Mu naše smutky právě, když nás sužují, a tak jak prosí dítě svého milovaného otce, poprosme Ho s něžnou prosbou, aby nám dal sílu a tvaroval naši vůli podle Jeho vůle. Pro nemocné jsou velmi vhodné krátké modlitby, neboť se projevují jako zázračná kouzla v bolestech. Ach, kdybych věděl, že moje srdce nemiluje Boha, okamžitě bych jej vyrval.

Ó, milující laskavosti, tak stará a stále tak nová, příliš pozdě jsem Tě začal milovat. Vy jste mladí, moji bratři, zapřísahám vás, mějte proto poučení z mého přiznání, že jsem v dobách mé mladosti příliš málo pečoval o Boha. Zasněťte vše Jeho lásce. Kdybych Ho byl jen dříve znal, kdyby mi byl někdo tehdy řekl to, co vám říkám, nebyl bych tak dlouho odkládal lásku k Němu. Věřte mi, berte za ztracený každíčký den, když jste jej nevyužili k milování Boha.

ROZHOVORY

V Tvé přítomnosti je plnost radosti.
Bratr Vavřinec (Jedná se o citát z Žalmu 16:11)

(Pozn: Bratr Vavřinec o sobě často hovoří ve třetí osobě.)

PRVNÍ ROZHOVOR 3. SRPNA 1666

Poprvé jsem spatřil bratra Vavřince 3.8.1666. Řekl mi, že mu Bůh udělil neobyčejnou přízeň, když ho v osmnácti letech obrátil.

Říkal, že v zimě spatřil strom bez listů. Uvědomil si tehdy, že v krátké době se listy znovu obnoví a pak se objeví květy a plody. Obdržel tak vznešený pohled na Prozřetelnost a moc Boží, která se z jeho duše již nikdy neztratila. Tento pohled ho prakticky uvolnil ze světa a zanítil v něm takovou lásku k Bohu, že nemůže říci, zda za čtyřicet let, které zatím od té doby uplynuly, se tato láska ještě více rozrostla.

Byl sluhou u pana pokladníka M. Fieuberta a byl velice nemotorný a všechno rozbil.

Usiloval o to, aby se dostal do kláštera, domnívaje se, že tam bude pykat za svoji neohrabanost a chyby, kterých se dopouštěl. Bůh ho však zklamal, protože se v tomto stavu setkal jedině se zadostiučiněním.

Říkal, že se máme upevnit v pocitu přítomnosti Boha a vést s Ním neustálý hovor, že je hanebnou věcí zanedbávat takový rozhovor a myslet na maličkosti a bláhovosti.

Dále říkal, abychom živilí a udržovali v naší duši vznešené myšlenky na Boha. Tím, že Mu budeme oddáni, získáme velkou radost.

Měli bychom osvěžit a oživit naši víru. Je žalostné, že ji máme tak málo a že místo, aby člověk bral víru za pravidlo svého chování, zabývá se všedním uctíváním, které denně mění. Cesta víry je duchem křesťanství a postačuje, aby nás přivedla k vysokému stupni dokonalosti.

Máme se zcela odevzdat Bohu jak ve věcech pomíjivých, tak duchovních a hledat naše uspokojení pouze v naplnění Jeho vůle, jedno, zda nás vede k utrpení nebo útěše, neboť obojí bude stejné pro duši, která je opravdově odevzdaná.

V suchosti je ovšem zapotřebí věrnosti, stejně tak při nezájmu a mrzutosti v

modlitbě, kdy Bůh zkouší naši lásku k Němu. Tehdy je čas, abychom učinili dobré a působivé činy odevzdanosti, čímž člověk sám často velmi podpoří svůj duchovní pokrok.

Těž se zmínil o bídě hříchu, o kterých denně slyšával. Říkal, že se nediví, ba naopak je překvapen, že toho není víc, když bere v úvahu zlomyslnost, které je hříšník schopen. Pokud jde o něj, on sám se za ně modlí, protože ví, že Bůh jim může ukázat cestu a napravit je, bude-li to Jeho vůle. On však si už potom svou mysl jejich hříchy nezatěžuje.

Abychom dosáhli odevzdanosti, jakou Bůh požaduje, je nutné, abychom pozorně sledovali všechny žádosti, které se přidružují jak k hmotným, tak duchovním záležitostem. Těm, kteří vskutku touží sloužit Bohu, Bůh poskytne světlo, aby osvětlil jejich žádosti. Bratr Vavřinec říkal, pokud je mým záměrem Bohu upřímně sloužit, mohu k němu (bratru Vavřincovi) přicházet, jak často chci, aniž bych se musel obávat, že obtěžuji. Jestliže však ne, už bych se neměl více objevit.

DRUHÝ ROZHOVOR

28. ZÁŘÍ 1666

Říkal, že byl ovládán láskou bez sobeckých hledisek. Když se rozhodl, že lásku Boží učiní cílem všech svých činností, našel mnoho dobrých důvodů ke spokojenosti se svou metodou. Měl radost, když mohl z lásky k Bohu zvednout stéblo ze země a nehledat nic jiného, než Jeho samého, ba ani Jeho dary.

Dlouho byl skleslý na duchu, protože byl přesvědčen, že je ztracený a zbloudilý. Všichni lidé světa ho nemohli přesvědčit o opaku. Sám však uvažoval takto: „Do klášterního života jsem vstoupil pro lásku k Bohu a snažím se konat pouze pro Něho. Ať se se mnou stane cokoliv, ať budu ztracen či spasen, vždy budu vykonávat činy pouze z lásky k Bohu. Při nejmenším budu mít prospěch z toho, že až do smrti jsem udělal vše, abych Ho miloval.“ Tato duševní svízeľ trvala čtyři roky a mnoho tehdy vytrpěl.

Od té doby probíhal jeho život v dokonalé svobodě a neustálé radosti. Svě hříchy postavil mezi sebe a Boha, jako by Mu tím říkal, že si Jeho laskavost nezasluhuje. Bůh však stále pokračoval v hojném poskytování přízně.

Abychom si vytvořili zvyk neustále s Ním hovořit a sdělovat všechno, co děláme, musíme se Mu napřed věnovat s určitým úsilím, avšak po trošce péče zjistíme, že Jeho láska nás vnitřně povzbuzuje a že s ní nemáme žádné potíže.

Očekával, že příjemné dny, které mu Bůh poskytl, budou vystřídány bolestí a utrpením, ale nevzrušoval se nad tím, protože dobře věděl, že sám pro sebe nic nezmuže a že Bůh mu nepochybně poskytne sílu, aby to mohl snášet.

Když nastala možnost vykázat určitou svou přednost, vložil se do rukou Božích, řka: „Nikdy si nebudu jinak počínat, necháš-li to na mně. Ty musíš zamezit mému chybování a zlepšit, co je špatné.“ Pak už si s tím nedělal starosti.

Měli bychom s Bohem jednat s největší prostotou a mluvit k Němu upřímně a jasně, úpěnlivě Ho prosit o pomoc v našich záležitostech tak, jak přicházejí. Boží pomoc byla vždy na místě, o čemž se často přesvědčil.

Říkal, že tomu bylo nedávno, co byl poslán do Burgundska, aby tam nakoupil zásobu vína pro Řád. Byl to pro něj nevídaný úkol, protože neměl talent pro obchod a protože byl tělesně neschopný. Po člunu se nemohl pohybovat jinak, než že se vždy převalil přes sudy. Avšak nelámal si s tím hlavu ani nad koupí vína. Říkal Bohu, že „je to On, kdo se má zabývat obchodem,“ a že také později zjistil, že všechno bylo velmi dobře uděláno. Rok předtím byl se stejným posláním v Auvergne a ani neví, jak se to sběhlo, ale že to proběhlo k velké spokojenosti všech.

Podobné to bylo i s jeho zaměstnáním v kuchyni (ke kterému měl přirozeně velký odpor). Když si přivyknul vykonávat zde všechno pro lásku Boží a s modlitbou při všech příležitostech a prosbou o Jeho milost, aby práci dobře vykonal, patnáct let zde v zaměstnání nacházel všechno snadné.

Říkal, že je velmi spokojen se svým nynějším místem, že je však hotov opustit ho, tak jak to udělal před tím, protože nachází radost vždy v každém stavu, jestliže při tom může konat malé skutky pro lásku k Bohu.

Pro něho nebylo rozdílu mezi stanoveným časem k modlitbě a jiným. Uchyloval se k modlitbám v odloučenosti podle pokynů představených, ale nepřál si mnoho odloučenosti, ani o ni nežádal, protože ani nejintenzivnější služba nedokázala odvrátit jeho pozornost od Boha.

Protože znal svou povinnost milovat Boha ve všech věcech a o to usiloval, neměl potřebu žádného duchovního rádce, který by mu radil, ale měl velkou potřebu zpovědníka, který by mu poskytoval rozhřešení. Na své chyby byl velmi úzkostlivý, ale nemohly mu vzít odvalu. Přiznával je Bohu, ale nežádal o jejich prominutí. Když tak učinil, v míru znovu zaujmul svou zavedenou praxi lásky a uctívání.

Potíže myslí nikomu nesvěřoval, věděl však světlem víry, že Bůh byl přítomen, a spokojil se s tím, že všechnu činnost směřoval na Něho, tj. vykonával ji s touhou činit Mu radost, ať se stane, co se stane.

Zbytečné myšlenky jsou schopné zkazit vše a u nich začíná zlo. Je nutné být na strážích a odmítat je, jakmile postřehneme jejich nemístnost při projednávání věci či při naší spásě, a ihned se vrátit k našemu společenství s Bohem.

Na začátku často strávil čas určený k modlitbě tím, že odmítal toulavé myšlenky a zase do nich upadal. Nikdy nebyl schopen nasměrovat své uctívání pomocí určitých metod, jak to činí jiní. Nicméně zprvu po nějaký čas meditoval, ale za čas to od něj odpadlo, ani neví jak.

Prohlašoval, že veškeré tělesné umrtvování a jiná cvičení jsou bez užitku, pokud neslouží k dosažení spojení s Bohem láskou. Pečlivě si promyslel, že nejkratší cestou je jít přímo k Němu s nepřetržitou láskou a s pocitem, že vše koná pro Jeho blaho.

Měli bychom dobře znát velký rozdíl mezi činy porozumění a činy vůle. První jsou poměrně malé hodnoty a druhé jsou vším. Naší jedinou věcí je milovat Boha a nacházet v Něm potěšení.

Všechny možné druhy umrtvování - jsou-li bez lásky k Bohu - nemohou zahladit i jen jediný hřích. Beze strachu máme očekávat prominutí našich hříchů z krve Ježíše Krista, budeme-li jednoduše usilovat o to, abychom Jej milovali z celého srdce. Zdá se, že Bůh udělil největší přízeň největším hříšníkům jako význačné svědectví Jeho milosti.

Největší bolesti a radosti tohoto světa nejsou ničím ve srovnání s tím, co v tomto směru zažil v duchovním stavu. Proto o nic nepečoval, ničeho se nebál a toužil po jediném, po Bohu a velice usiloval o to, aby se proti Němu neprohřešil.

Netrpěl pochybami. Říkal: „Když zklamou ve své povinnosti, okamžitě to oznámím a říkám při tom, že toto mám ve zvyku a nebudu si počínat jinak, když to Bůh ponechá jen na mně. Jestliže nezklamou, pak Mu děkuji a vím, že to přichází od Něho.“

TŘETÍ ROZHOVOR

12. LISTOPADU 1666

Bratr Vavřinec mi řekl, že základem jeho vlastního duchovního života je opravdu vysoký názor a hluboká úcta k Bohu. Když to jednou dobře pochopil, neměl jiné starosti než odmítat svědomitě a okamžitě každou jinou myšlenku, aby mohl provádět všechny své činnosti pro lásku k Němu. Občas se stalo, že neměl na nějakou chvíli myšlenku na Boha, ale to ho nezneklidňovalo. Když oznámil Bohu svou mizernost, vrátil se k Němu s ještě větší důvěrou v Něho, větší o to, jak více poznal svou špatnost tím, že na Něho zapomněl.

Důvěra, kterou vkládáme v Boha, je Bohu velmi milá a přitahuje velké milosti.

Je nejen naprosto nemožné, aby nás Bůh podvedl, ale také aby nechal dlouho trpět duši, která je Jemu dokonale podrobená a která je odhodlaná snést pro Jeho blaho cokoli.

Při všech možných příležitostech velmi často zažíval Boží milostí pomoc v nouzi. Tuto zkušenost měl, když měl vykonat nějakou práci, kterou předem nepromýšlel, avšak když nastal čas jejího uskutečnění, našel v Bohu jako v čistém zrcadle všechno připravené, co má dělat.

Nevzpomínal si na to, co dělal, když už bylo po tom. Když vstal od stolu, nevěděl, co jedl. Avšak měl na mysli stále jediný cíl: Vykonávat vše pro Boha, z lásky k Němu. Děkoval Mu, že řídil jeho činy a to v každém okamžiku života. Počínal si přitom prostě, že se vždy držel v přítomnosti Boží.

Když jej někdy jeho vnější činnost odvedla od myšlenky na Boha, pak každé znovu upamatování na Něj naplnilo jeho duši radostí a blaženstvím, že se musel až velmi ovládat.

Během svého běžného zaměstnání byl více spojen s Bohem, než když se odebral za účelem uctívání do ústraní. Věděl, že z toho vychází s velkou suchostí ducha.

Očekával v budoucnu velké bolesti na těle i na duchu. Nejhorší ovšem, co by jej mohlo potkat, bylo, kdyby ztratil pocit Boha, který tak dlouho zažíval. Ale dobrota Boží ho ujistila, že se ho naprosto nezřekne a že mu dá sílu, aby snášel jakékoliv zlo, které On dovolí, aby se mu přihodilo. Proto se ničeho nebál, i když neměl žádnou možnost se poradit o své duši. Když se o to pokusil, byl z toho vždy více zmaten. Byl si vědom své připravenosti položit život pro lásku k Bohu, proto neměl žádnou obavu z nebezpečí. Dokonalé oddání se Bohu je jistou cestou do nebes, je to cesta, na které máme vždy pro naše počínání dostatek světla.

Na začátku duchovního života bychom měli být pečliví ve vykonávání svých povinností a v sebezapírání. Potom však následují nevyjádřitelné radosti. V nesnázích máme hledat jen útočiště v Ježíši Kristu a prosit o Jeho milost, se kterou se vše stane snadné.

Je mnoho těch, kteří nečiní pokroky v duchovním vývoji, protože ulpívají na pokáních a speciálních cvičeních, zatímco přehlíží lásku k Bohu, která je cílem. To se jasně projevuje v jejich práci a je také důvodem, proč vidíme tak málo opravdové ctnosti.

K tomu, abychom mohli jít k Bohu, není třeba ani umění ani vědy, ale pouze srdce, takové, které je rozhodně odhodlané se nevěnovat ničemu jinému než Jemu, pro Jeho blaho a milovat jen Jeho.

ČTVRTÝ ROZHOVOR

25. LISTOPADU 1667

Bratr Vavřinec se mnou hovořil se zanícením a s velmi otevřeným srdcem a zaměřil se na způsob, jak se ubírat k Bohu, o čemž zčásti již hovořil.

Řekl mi, že vše spočívá na tom, abychom s z celého srdce zřekli všeho, o čem cítíme, že nevede k Bohu. Dále že bychom si měli navyknout na nepřetržitý rozhovor s Ním, v prostotě, bez jakékoliv mysterióznosti. Potřebujeme jen poznat Boha intimně přítomného v nás a obracet se každým okamžikem k Němu, abychom si vyprosili Jeho podporu v poznání Jeho vůle při nejasných záležitostech a pro správné vykonání toho, co jasně spatřujeme, že na nás požaduje. Prosbu Mu přednášíme před započítím záležitosti a vzdáváme Mu díky, když jsme ji ukončili.

Rozmluvy s Bohem také využíváme k velebení, zbožňování a neustálému milování Jeho nekonečné dobroty a dokonalosti.

Naše hříchy by nás neměli odrazovat od toho, abychom se modlili o Jeho milost s dokonalou vírou a spoléhali na nekonečně dokonalé hodnoty našeho Pána.

Říkal, že Bůh ho nikdy nezklamal a vždy mu nabídl svou milost při každé činnosti. Jasně to pocítil a nikdy ji nepostrádal, ledaže by jeho myšlenky se odchýlily od pocitu Boží přítomnosti nebo když zapomněl na Jeho pomoc.

Bůh nám při našich pochybách vždy poskytuje světlo, pokud nemáme jiný úmysl, než abychom Ho potěšili a čin vykonali pro lásku k Němu.

Náš stav posvěcující milosti se nezakládá na změně naší práce, ale abychom ji konali pro blaho Boží a ne jako obyčejně pro naše vlastní. Je žalostné vidět, jak mnoho lidí zaměňuje prostředky za cíl tím, že se oddávají určitým pracím, které provádějí velmi nedokonale pro svůj lidský neboli sobecký pohled.

Bratra Vavřince považoval za nejvýtečnější metodu, jak dosáhnout Boha, vykonáváme-li naše běžné zaměstnání bez jakéhokoli úmyslu zalíbit se lidem (Galatským 1,10), ale (jak jen možno) pouze pro lásku k Němu.

Je velikým omylem pokládat dobu modlitby za jinou než ostatní čas. Musíme se usilovně držet Boha, stejně v době činnosti jako v době modlitby.

Modlitbu nepokládal za nic jiného než za pocit přítomnosti Boží. V té době byla jeho duše necitná vůči všemu jinému kromě lásky Boží. Když čas určený k modlitbě uplynul, nepocíťoval žádný rozdíl, neboť v bytí s Bohem stále pokračoval a chválil a velebil Ho veškerou svou silou, takže celý život prožíval

v trvalé radosti. Nicméně doufal, že mu Bůh poskytne něco, čím by mohl trpět, až naroste v síle.

Měli bychom jednou provždy dokonale vložit svou celou důvěru v Boha a zcela se Mu vzdát, protože můžeme být jisti, že nás nezklame.

Nikdy nemáme zanedbávat vykonávání malých skutků lásky pro Boha, protože On nehodnotí velikost práce, ale lásku, s jakou byla vykonávána. Neměli bychom být zaraženi tím, že ve svých snahách na začátku často selháváme. Při pokračování nakonec dosáhneme zvyk, který v nás bude vytvářet přirozené činnosti zcela bezděčně a které budou provázeny nesmírným potěšením.

Celou substancí náboženství je víra, naděje a láska. Jejich uskutečňováním se sjednocujeme s vůlí Boha. Všechno ostatní je lhostejné a pouze se užívá jako prostředek, abychom došli našeho cíle a byli v něm polknuti vírou a láskou.

Všechny věci jsou snadné pro toho, kdo věří. Jsou snadnější pro toho, kdo má naději, ještě snadnější jsou pro toho, kdo miluje a ještě snadnější pro toho, kdo je vytrvalý ve vykonávání těchto tří ctností.

Cíl, kterému bychom se měli věnovat v tomto životě je, že se staneme co nejdokonalejšími ctiteli Boha, jak jen jsme schopni, a budeme doufat, že takoví po věky budeme.

Když vstoupíme na duchovní dráhu života, měli bychom uvažovat a zkoumat až do základu, čím sami jsme. Měli bychom přitom zjistit, že jsme hodni veškerého opovržení, a jako takoví, že nezasluhujeme se nazývat křesťany, ale že zcela zasluhujeme, abychom byli podrobeni všem druhům bídy a nehodám, které nás sužují a které způsobují výkyvy v našem zdraví a náladách, v našich vnitřních i vnějších postojích. Zkrátka jsme bytostmi, které Bůh musí učinit pokornými mnoha bolestmi a lopotou, jak vnitřně, tak i zevně. Když si to uvědomíme, neměli bychom se divit, že ve styku s lidmi se setkáváme s potížemi, svody, odpory a protivensstvími. Měli bychom se naopak potíží podrobit a snášet je tak dlouho, jak se Bohu zalíbí, protože jsou pro nás velkým dobrodiním.

Čím více touží duše po vyšší dokonalosti, tím více je závislá na Boží milosti.

Když se ho jeden z bratří (ke kterému byl velmi otevřený) otázal, jakými způsoby dosáhl takový návyk přítomnosti Boží, odpověděl, že od té chvíle, co přišel do kláštera, považoval Boha za vrchol všech svých myšlenek a tužeb, měly Ho za cíl, ke kterému mířily a v Něm vrcholily.

Na začátku svého noviciátu strávil hodiny určené k soukromým modlitbám tím, že myslel na Boha tak, aby přesvědčil svou mysl o Božské existenci a vtlačil ji hluboko do svého srdce. Stávalo se tak spíše zbožným cítěním než studiem a

uvažováním či složitými meditacemi. Touto krátkou a jistou metodou se cvičil v poznání a lásce k Bohu a umínil si, že vyvine největší úsilí žít v neustálém pocitu Jeho přítomnosti a pokud možno již nikdy na Něho nezapomínat.

Když takto naplnil svou mysl v modlitbách velkým cítěním neomezené Bytosti, odebral se ke své práci, kterou měl v kuchyni (neboť byl kuchařem společenství rádu). Tam si napřed promyslel jednotlivé věci, které jeho funkce vyžadovala, a když bylo vše náležitě vykonáno, strávil potom všechny volné chvíle v modlitbě stejně tak před započatím i po skončení práce.

Když začal se svou prací, řekl Bohu se synovskou důvěrou, kterou k Němu choval: „Ó, můj Bože, jelikož Ty jsi se mnou a já musím nyní v poslušnosti Tvých příkazů upotřebit svou mysl na tyto vnější věci, naléhavě Tě prosím, uděl mi milost pokračovat ve Tvé přítomnosti. Na konci požehnej mi Tvou pomocí, přijmi všechnu mou práci a měj všechnu mou lásku.“

Jak postupoval v práci, pokračoval ve svém důvěrném rozhovoru se svým Konatelem, vzdáváje Jeho milost a nabízejí Mu všechny své činy.

Když práci skončil, prověřoval si, jak splnil svou povinnost. Byla-li dobře provedena, vzdal díky Bohu. Nebyla-li, poprosil o prominutí a aniž by byl jakkoli znechucen, opět srovnal svou mysl a pokračoval v provádění přítomnosti Boží, jako by se od ní nikdy neodchýlil. K tomu prohlásil: „Tím, že jsem po každém vypadnutí znovu povstal a znovu pokračoval ve svých skutcích víry a lásky, došel jsem stavu, kdy bylo pro mne stejně obtížné nemyslet na Boha, jako bylo na začátku těžké si na to zvyknout.“

Když bratr Vavřinec došel takového potěšení a požehnání při přebývání v přítomnosti Boží, bylo pro něj přirozené, že to vroucně doporučoval jiným. Avšak jeho vlastní příklad byl silnějším podnětem než jakékoliv jeho argumenty, které pronášel. Jeho výraz tváře byl povznášející. Vyzařovala z ní sladká a tichá zbožnost, která každého zaujala. Bylo pozorováno, že i při největším ruchu v kuchyni si vždy zachovával svou usebranost a nebeskou náplň mysli. Nikdy nechvátal ani se neloudal, ale každou věc prováděl v jejím čase s vyrovnaným, trvalým klidem mysli a ducha. Říkal: „Čas práce není pro mne odlišný od času modlitby a v hluku a klapotu mé kuchyně, když několik různých osob ve stejnou dobu volá po různých věcech, držím se Boha se stejnou pokojností, jako když klečím při modlitbě.“

DOPISY

„Poskytuje-li dobro, je to svrchované dobro.
Není ho méně odmítá-li (ho poskytovat).
Strádání z Jeho ruky je zastřeným požehnáním.“
Bratr Vavřinec

PRVNÍ DOPIS

Poněvadž velmi horlivě toužíte, abych Vám předal metodu, pomocí které jsem dosáhl zvyku pociťovat přítomnost Boží, kteroužto náš Pán z milosti mi blahosklonně udělil, musím Vám říci, že jen s velkými obtížemi jste mne přemluvila svou neodbytností. Činím to jen pod jedinou podmínkou, že mé dopisy nikomu neukážete. Jestliže bych se dozvěděl, že jste je dala někomu k nahlédnutí, všechna má touha, kterou chovám pro Vaše zdokonalení, by mne nemohla pohnout k tomu, abych věc neukončil.

Mohu Vám dát následující radu. Hledal jsem v mnoha knihách a nacházel různé metody, předepisující, jak dojít Boha, a dále nejrůznější cvičení používaná v duchovním životě a došel jsem k názoru, že mne to spíš klame, než umožňuje nalézt to, co jsem hledal. Nebylo to nic jiného, než jak se stát zcela Božím. To mne přivedlo k rozhodnutí dát vše za vše. Tak jsem se tedy zcela odevzdal Bohu, abych tak odčinil vše, co jsem mohl a zaplatil za své hříchy. Pro lásku k Němu jsem zamítl vše, co nebylo Jeho. Začal jsem žít tak, jako by v celém světě nebyl nikdo jiný než On a já. Někdy jsem se před Ním považoval za bídneho zločince, který stojí u nohou svého soudce, jindy jsem se na Něj ve svém srdci díval jako na svého Otce, jako na mého Boha. Uctíval jsem Ho, co nejčastěji jsem mohl, a držel svou mysl v Jeho svaté přítomnosti. Když jsem zjistil, že se mysl od Něj odvrací, přivolal jsem ji vždy zpět. Toto cvičení nebylo lehké, ale pokračoval jsem v něm bez ohledu na všechny potíže, které mě potkaly. Přitom jsem se nevzrušoval a nezneklidňoval, když se má mysl nechtěně zatoulala. Uložil jsem si to za povinnost po celý den i v čase modliteb. Vždy, po všechen čas, každou dobu, každou hodinu, minutu i uprostřed největšího pracovního ruchu vyháněl jsem z mysli vše, co bylo schopné přerušit mou myšlenku na Boha.

Toto bylo mou běžnou praxí od té doby, kdy jsem vstoupil do řádu. Ačkoli jsem si takto počínal velmi nedokonale, našel jsem v tom přesto velký prospěch. Vím ovšem dobře, že to mohu přičíst jedině milosti a dobrotě Boží, protože bez Něho nemůžeme nic udělat a já ještě méně než kdo jiný. Když se však věrně držíme Jeho svaté přítomnosti a řadíme Ho stále před sebe samé, pak to nejen zabraňuje, abychom se proti Němu neúmyslně prohřešovali a dělali něco, co by se Mu mohlo znelíbit, ale plodí to v nás také svatou svobodu, a mohu-li tak říci - důvěrný styk s Bohem, čímž prosíme - a to úspěšně - o milosti, které

potřebujeme. Nakonec, když tyto činnosti často opakujeme, stanou se zvykovými a přítomnost Boží se prokáže, jako by nám byla přirozená. Prosím, vzdejte Mu díky spolu se mnou za Jeho velikou dobrotu, kterou mi prokazuje a kterou nemohu nikdy dostatečně obdivovat, a za tolikerou přízeň, kterou projevil vůči takovému bídnému hříšníkovi jako jsem já. Kéž Ho všechny věci chválí. Amen.

Jsem v našem Pánu Váš...

DRUHÝ DOPIS

1. ČERVNA 1682

Chápu se příležitosti, abych Vám předal myšlenky jednoho velmi zbožného člověka, které se týkají nádherných dojmů a nepřetržité posily, kterou dostává v přítomnosti Boží. Necht' z toho máme Vy i já prospěch.

Musíte chápat, že během 40 let a více, které strávil v řádu, jeho nepřetržitou starostí bylo být stále s Bohem a nedělat nic, opravdu nic a nemyslet na nic, co by se mohlo Jemu nelíbit. To nedělal z žádného jiného pohledu než z lásky k Němu a proto, že On zasluhuje nekonečně více.

Je nyní tak přivyklý přítomnosti Boží, že dostává nepřetržitou posilu při všech příležitostech. Po více než 30 let se jeho duše naplňovala ustavičně radostí a někdy v tak přesahující míře, že byl nucen používat prostředky, aby její vnější projevy zmírnil a zabránil, aby byla pro okolí zjevně patrná.

Je-li trochu vzdálen od Boží přítomnosti, což se někdy stává, když je příliš zaměstnán vnější činností, Bůh se sám za krátký čas ozve v jeho duši sám, aby ho zpět k sobě přivolal. Na tento tah dovnitř odpovídá bratr s pravou věrností buď pozdvižením svého srdce k Bohu, nebo pokorným a milujícím pohledem na Něho nebo slovy, která formuluje při takových příležitostech láska, jako kupříkladu: „Můj Bože, hled' na mne jako úplně Tvého. Pane, utvářej mne podle Tvého srdce.“ Pak mu připadá (jelikož on to tak pociťuje), že tento Bůh lásky, jsa těmito slovy uspokojen, se opět uklidní a opět spočine v hloubce a středu jeho duše. Prožití těchto věcí mu dává takovou jistotu, že Bůh je stále hluboko uvnitř jeho duše, že v něm o tom nemohou vyvstat žádné pochyby, ať se cokoli přihodí.

Posuďte z toho, jakou on zažívá radost a spokojenost, když pociťuje v sobě neustále takový velký poklad. Již ho tak starostlivě nehledá, protože je zcela na něm, že si vezme, co mu libo.

Naříká si mnoho na naši slepotu a vykřikuje často, že je třeba nás vlastně litovat, protože se spokojujeme s tak málem. Říká, že Božský poklad je jako nekonečný oceán, ale nám postačí malá vlnka cítění, i když v okamžiku zase zmizí. V naší

zaslepenosti překážíme Bohu a zastavujeme proud Jeho milosti. Když však Bůh nalezne duši proniknutou živou vírou, vleje do ní svou milost a přebohatě ji naplní svou přízní. Do duše pak vtéká jako dravý proud, který byl předtím ve svém normálním toku silou zastaven. Jakmile najde skulinu, rozlije prudce svou zadržovanou záplavu.

My vskutku často zastavujeme tento proud tím, že ho podceňujeme. Zastavme však toto hloupé počínání, už toho bylo dost. Vstupme do nás samých a strhněme přehradu, které proud zadržují. Využijme den milosti co nejvíce, obrodme čas, který jsme ztratili, neboť už možná nám zbývá málo. Smrt přichází v tajnosti, ať jsme tedy dobře připraveni. Umíráme jen jednou a selhání je pak nenapravitelné.

Znovu říkám, vstupme do svého nitra. Čas kvapí, není prostor pro odklad, naše duše jsou v sázce. Jak věřím, podnikla jste účinná opatření, takže nebudete překvapená. K tomu sám doporučuji jednu potřebnou věc: musíme v tom směru tvrdě pracovat, neboť nepokračování v duchovním životě znamená, že jdeme zpět. Ti však, jejichž duch je burcován dechem Ducha Svatého, ti postupují i ve spánku. Je-li naše bárka zmítána větry a bouřemi, pak probudme Pána, který v ní spočívá a On rychle bouři uklidní.

Dovolil jsem si Vám svěřit tyto dobré myšlenky, abyste je mohla porovnat s vašimi vlastními. Budou sloužit k jejich rozdmýchávání a rozpálení, jestliže by se nějakým neštěstím (což Bůh ale překazí, protože by to jinak bylo velkým zlem) poněkud, třebaš seabeměně, ochladily. Necht' si pak oba připomeneme náš dřívější zápal. Necht' máme učitele z příkladu a myšlenek onoho bratra, o kterém svět málo ví, ale který je Bohu znám a je Jím nesdělitelně hýčkáán. Budu se za vás modlit a vy se okamžitě modlete za něho, který je v našem Pánu.

Váš...

TŘETÍ DOPIS

1685

Dnes jsem obdržel dvě knihy a dopis od sestry..., která se připravuje na své povolání a k tomu touží po modlitbách Vašeho řádu, které považuje za velmi důležité, zvláště pak Vaše. Vidím, že velmi na ně spoléhá. Prosím Vás, nezklamte ji. Proste Boha, aby mohla přinést svou oběť pouze z lásky k Němu a s pevným odhodláním být Mu zcela oddána. Pošlu Vám jednu z oněch knih, které pojednávají o přítomnosti Boží, což je téma, které dle mého soudu obsahuje celý duchovní život. Domnívám se, že kdokoli toto bude správně procvičovat, stane se brzy duchovní.

Vím, že ke správnému provádění této praxe musí být srdce ode všeho ostatního naprosto vyprázdněné. Bůh chce totiž vlastnit srdce samojediný a On je sám

nemůže mít, pokud není prázdné od jiných věcí. Jinak totiž v něm nemůže pracovat tak, jak by chtěl, jedině když se Mu srdce přenechá prázdné.

Žádný způsob života není sladší a rozkošnější, než chodíme-li nepřetržitě s Bohem. To mohou pochopit jen ti, kdo toto provádějí a mají zkušenost prožitku. Já však Vám neradím, abyste toto činila z tohoto motivu, v tomto cvičení bychom neměli hledat potěšení. Čiňme tak z motivu lásky a protože Bůh chce, abychom tak kráčeli.

Kdybych byl kazatelem, kázal bych přede všemi ostatními věcmi praxi přítomnosti Boha. Kdybych byl duchovním vůdcem, doporučil bych to celému světu - považuji toto cvičení za tak důležité a snadné.

Ach, kdybychom jen věděli, jak moc potřebujeme milost a přispění Boha, pak bychom Jej nikdy neztráceli z očí, ba ani na okamžik. Věřte mi, učiňte právě v tento okamžik svaté, pevné rozhodnutí, že se od Něho svévolně neodchýlíte žijte v Jeho svaté přítomnosti a v podrobenosti z lásky k Němu, pokud vás takovou přijme a vzdejte se všeho ostatního potěšení.

Dejte se do toho z celého srdce, a když si budete počínat tak, jak máte, buďte ujištěna, že se brzy setkáte s patřičnými výsledky. Budu Vám pomáhat v modlitbách, ať jsou jakkoli chabé.

Vroucně se poroučím vám a vaší rodině, jsa jejich a Váš...

ČTVRTÝ DOPIS

3. LISTOPADU 1685

Divím se, že jste mi nesdělila své myšlenky o té malé knížce, kterou jsem Vám poslal a kterou jste musela obdržet. Prosím vás, dejte se ze všech sil do práce, pomněte na Váš pokročilý věk, a že je lépe později než nikdy.

Nedovedu si představit, že příslušníci řádu mohou spokojeně žít, aniž by procvičovali přítomnost Boží. Pokud se mne týče, dělám, co mohu, abych se držel s Ním odloučeně v samotném středu své duše. Když jsem takto s Ním, nebojím se žádného zla.

Avšak nejmenší odvrácení se od Něho je pro mne neudržitelné. Toto cvičení příliš tělo neunavuje, je však dobré občas mu odejmout, ba spíše často, nějaká ta malá potěšení, která jsou nevinná a dovolená. Bůh nebude trpět duši, která by Mu byla ráda celá odevzdaná, aby se přitom zabývala jinými potěšeními než jsou Jeho. To je naprosto zřejmé.

Netvrdím, že bychom si měli z tohoto důvodu ukládat nějaká násilná omezení. Nikoli, musíme Bohu sloužit ve svaté svobodě, své zaměstnání musíme poctivě

vykonávat bez obtíží a neklidu. V našich myslích si máme Boha něžně a v pokoji připamatovávat, jakmile zjistíme, že se mysl od Něho uchýlila.

Je ovšem zapotřebí, abychom vložili na Boha svou veškerou důvěru a všechny ostatní starosti odložili, ba i některé zvláštní formy uctívání, které jsou samy o sobě dobré, kterými se člověk často zabývá, ale nejsou zde vhodné, protože tyto formy uctívání jsou pouze prostředky k dosažení cíle. Jsme-li však již s Ním, který je naším cílem, v přítomnosti Boží, skrze cvičení, které provádíme, pak je zbytečné se vracet k prostředkům, které k tomu vedou. Pak je právě toto přebývání v Jeho svaté přítomnosti tím, čím můžeme pokračovat v našem styku lásky, hned aktem hlubokého obdivu, chvály či touhy, hned aktem oběti či díkůvzdání, a to všemi způsoby, které je naše mysl schopná vynalézt.

Nenechte se znechutit odporem, který můžete ve své povaze nalézt. Musíte proti tomu v sobě vyvinout úsilí. Často si člověk na začátku myslí, že je to ztráta času, ale musíte pokračovat a být rozhodnutá navzdory všem překážkám vydržet až do smrti. Poroučím se modlitbám Vašeho svatého společenství a obzvláště Vám.

Zůstávám v našem Pánu, Váš...

PÁTÝ DOPIS

Paní, je mi Vás velmi líto. Bylo by nejlepší věcí, kdybyste předala péči o Vaše záležitosti panu M. a paní... a strávila zbytek svého života jedině v uctívání Boha. Nevkládá na nás přílišná břemena - než čas od času trochu vzpomínek na Něho, trochu zbožňování. Občas chce, abychom se modlili o Jeho milost, někdy abychom Mu nabídli svá strádání, někdy abychom Mu vzdali díky za dobrodiní, které nám udělil a které nám uděluje uprostřed všech našich obtíží. Žádá, abyste se Jím utěšila, jak jen jste nejčastěji schopná. Když jste u jídla či ve společnosti, pozvedněte k Němu své srdce - i ta nejmenší připomínka Jím bude vždy přijímána. Nemusíte volat příliš hlasitě, On je nám blíže než si myslíme.

Být s Bohem neznamená nepřetržitě prodlévat v kostele. Z našeho srdce učiňme modlitebnu, kam se čas od času uchýlíme, abychom s Ním byli v něžném, pokorném a milujícím rozhovoru. S Bohem může každý rozmlouvat zblízka, někteří více, někteří méně. On ví, co můžeme dělat. Tak tedy začněme, možná, že právě čeká z naší strany velkodušné rozhodnutí, proto budme stateční. Zbývá nám tak málo času k žití. Vám je skoro 64 a mně je téměř 80. Žijme a umírejme s Bohem, utrpení bude pro nás vždycky sladké a příjemné, přebýváme-li v Něm. Bez Něj však i největší potěšení bude jen nejkřutější trýzní. Ať je požehnán za všechno. Amen.

Navykněte si tedy postupně, abyste Ho uctívala s veškerou svou silou, prosila o Jeho milost, nabízela MU své srdce, napřed čas od času během Vašeho zaměstnání, ba v každém okamžiku, kdy můžete. Nedržte se úzkostlivě

stanovených pravidel nebo určitých forem uctívání, ale počínejte si s vírou v Boha, s láskou a pokorou. Můžete ujistit M., paní a slečnu..., o mých chabých modlitbách, a že jsem jejich služebníkem a zvláště v našem Pánu.

Váš bratr...

ŠESTÝ DOPIS

Jelikož nenalézám svůj způsob života v knihách, i když nemám o tom pochyby, přece pro větší jistotu budu rád znát o tom Váš názor.

Před několika dny jsem hovořil s jedním zbožným člověkem, který mi řekl, že duchovní život je životem milosti, který začíná strachem sluhy, pak nabývá nadějí na věčný život a vrcholí v čisté lásce. Každý z těchto stavů má různé stupně, pomocí kterých se nakonec dosahuje požehnané dokonalosti.

Nesledoval jsem všechny tyto metody. Naopak, nějaký instinkt mě od nich odrazuje. To je důvodem, proč při vstupu do řádu jsem si učinil slib vzdát se Bohu, abych tak vykonal nejlepší usmíření za své hříchy a abych z lásky k Němu zamítnul vše ostatní.

První roky jsem se obvykle zabýval, mimo zbožnosti v určeném čase, myšlenkami na smrt, soud, peklo, nebe a také svými hříchy. Tak jsem si počínal několik let a po zbytek dne jsem se i uprostřed svého zaměstnání zabýval přítomností Boží. O Bohu se domnívám, že je vždy se mnou, ale často jakoby ve mně.

Nakonec se nepozorovaně stalo, že jsem ve stanoveném čase modliteb začal dělat totéž, což mne velice rozradostnilo a těšilo. Tato praxe ve mně vyvolala takovou úctu k Bohu, že jediné víra mne mohla fakticky uspokojit.

Takový byl můj začátek. Musím Vám však říci, že prvních 10 let jsem mnoho trpěl. Zjištění, že nejsem Bohu oddán tak, jak bych si přál, mé hříchy v minulosti, které jsem měl stále v mysli, a velké nezasloužené laskavosti, které mi Bůh uděloval, byly zdrojem mého utrpení. Během tohoto času jsem často upadal, ale stejně často povstával. Připadalo mi, že všechno stvoření, rozum, ba i sám Bůh jsou proti mně a jediné víra byla se mnou. Někdy mne sužovaly myšlenky, které říkaly, že domnívat se, že jsem obdržel takové laskavosti, je výsledkem mé domýšlivosti, která předstírá, že jsem najednou tam, kam se jiní dostávají jen s námahou. Jindy mi zase vycházelo, že se jedná o úmyslný klam a že pro mne není záchrany.

Když jsem nemyslel na nic jiného než na ukončení tohoto času nesnází a zneklidnění (což však v nejmenším neovlivnilo mou důvěru v Boha a sloužilo jen, aby se zvětšila má víra), zjistil jsem najednou, že jsem se změnil. Má duše,

kteřá byla do tē doby ve stálých nesnázích, pocítíla hluboký vnitřní mír, jako kdyby našla svůj střed a místo spočinutí.

Od tē chvíle jsem začal chodit a stále chodím před Bohem v prosté víře, v pokoře a lásce. Ukládám si usilovně nic nedělat, opravdu nic a nemyslet na nic, co by se Jemu mohlo nelíbit. Doufám, když udělám vše, co je v mých silách, On se mnou učiní, jak se Mu líbí.

To, co nyní ve mně probíhá, nemohu prostě slovy vyjádřit. Ve svém stavu nemám žádnou bolest ani pochybnost, protože sám nemám žádnou vůli než onu Boží, kterou se snažím vykonávat ve všech věcech a které jsem podroben tak, že bych nezvedl proti Jeho vůli stéblo slámy ze země. Neučinil bych tak z žádného jiného motivu než z čisté lásky k Němu.

Opustil jsem všechny formy pobožnosti a předepsaných modliteb mimo těch, které mi můj stav ukládá. Jediným zaměstnáním pro mne je vytrvát v Jeho svaté přítomnosti, při které se udržuji v prosté pozornosti a v absorbujícím, z hloubi duše pramenícím pohledu na Boha, což nazývám skutečnou přítomností Boží, nebo, abych to lépe vyjádřil, tichý, tajný, stálý, důvěrný styk duše s Bohem, který ve mně působí radostná vnitřní vytržení a někdy také vnější, a to tak mocně, že jsem nucen použít prostředky, abych zmínil a zamezil vnější projevy před jinými.

Zkrátka jsem nade všechny pochybnosti jist, že má duše byla těchto třicet či více minulých let s Bohem. Přecházím mnoho věcí, které by mohly být pro Vás zdlouhavé, avšak pokládám za dobré Vás informovat vzhledem ke způsobu, v jakém se považují být před Bohem, kterého pokládám za svého Krále.

Považuji se za nejmizernějšího ze všech lidí, jsa plný bolesti a zkaženosti, jako ten, který se dopustil všech možných zločinů proti svému Králi. Jsa dotčen hlubokým zármutkem přiznávám Mu všechnu svou špatnost a prosím Ho o prominutí a odevzdávám se do Jeho rukou, ať dělá se mnou cokoli se Mu zalíbí. Král, jsa plný dobroty, dalek jakéhokoliv trestání, objímá mne s láskou a má mě k tomu, abych jedl u Jeho stolu, a slouží mi vlastníma rukama a dává mi klíče k Jeho pokladnicím. Rozmlouvá a raduje se se mnou neustále tisíci a tisíci způsoby a zachází se mnou ve vši úctě jako se svým oblíbencem. Takto se čas od času považuji být v Jeho svaté přítomnosti.

Mou metodou je jednoduchá pozornost a absorbující z hloubi duše vycházející pohled na Boha, ke kterému se pocítuji být často připoután s větší sladkostí a radostí, než dítě k prsu své matky, takže mohu-li si dovolit použít toho výrazu, použil bych pojmenování tohoto stavu jako náruč Boží, z důvodu tē nevyjádřitelné sladkosti, kterou zažívám a zakouším. Jestli někdy mé myšlenky se odchýlí buď z nezbytnosti nebo slabosti, jsem brzy znovu přivolán vnitřními pocity, které jsou tak okouzluující a rozkošné, že jsem až rozpačitý se o tom vůbec zmiňovat.

Prosím Vás, abyste spíše přemýšlel o mé velké mizernosti, o které jste plně informován, než o velkých laskavostech, které mi Bůh uděluje, přestože jsem tak nehodný a nevděčný.

Pokud jde o mé stanovené hodiny modliteb, ty jsou pouhým pokračováním stejného cvičení. Někdy se považuji za kámen, který je v rukách kameníka, ze kterého hodlá udělat sochu. Když se takto představuji před Bohem, zapřísahám Ho, aby mne učinil zcela tak, jako On je a aby v mé duši utvořil formu Jeho dokonalého obrazu.

Jindy, jakmile se oddám modlitbě, pociťuji, jak můj duch i duše jsou povznášeny bez mého nejmenšího úsilí či námahy a zůstávají jakoby ve vznosu a stále upevněny v Bohu jako ve svém středu a místě spočinutí.

Vím, že někteří zdůrazňují, že tento stav nečinnosti je klamem a sebeláskou. Přiznávám, že to je svatá nečinnost a byla by to šťastná sebeláska, kdyby duše toho byla schopná. Protože když duše takto odpočívá, nemůže se stát, aby byla obtěžována takovými činy, na které byla dříve navyklá a které ji byly tehdy na podporu, ale nyní by ji spíše zraňovaly než pomáhaly.

Nemohu však snést, že by to byl klam, protože duše, která takto užívá Boha, netouží po ničem jiném než po NĚm. Je-li toto klamem ve mně, je to věc Boha, aby jej odstranil. Ať činí se mnou, co se Mu zachce. Toužím po NĚm a rád bych Mu byl naprosto oddán. Budu Vám velmi zavázán, sdělíte-li svůj názor, kterého si vždy vysoko cením, protože Vás mám v obzvláštní úctě, Vaše Ctihodnosti, a jsem v našem Pánu, můj ctihodný Otče.

Váš...

SEDMÝ DOPIS

Mé modlitby, i když jsou nepatrného významu, Vás neminou. Slíbil jsem to a držím slovo. Jak budeme šťastní, najdeme-li poklad, o kterém mluví Evangelia - vše ostatní nebude pro nás ničím. Jak je nekonečný! Čím více člověk hledá a namáhá se, tím větší bohatství nachází. Namáhejme se proto bez ustání při tomto hledání, ale ať se neunavíme tak, že bychom toho zanechali dřív, než budeme mít úspěch.

Nevím, co se se mnou stane. Zdá se, že mír duše a spočinutí ducha sestupuje na mne i ve spánku. Být bez pocitu tohoto míru by bylo vskutku utrpením, ale s tímto tichem v mé duši bych se utěšil i v očistci.

Nevím, co Bůh se mnou zamýšlí či co pro mne uchovává. Jsem v takovém tichu,

že se vůbec neobávám. Čeho bych se měl bát, jsem-li s Ním? A s Ním, v Jeho přítomnosti se udržuji ze všech sil. Ať Ho všechny věci chválí! Amen.

Váš...

OSMÝ DOPIS

12. ŘÍJNA 1688

Máme Boha, který je nekonečně milostivý a který zná všechny naše nedostatky. Vždy jsem myslel, že Vás do krajnosti umenší. On přijde ve svém vlastním čase, a kdy Ho nejméně budeme očekávat. Mějte v Něm naději více než kdy jindy. Děkujte se mnou za přízeň, kterou Vám poskytuje, obzvláště za statečnost a trpělivost, kterou Vám uděluje při Vašem utrpení - je to jenom známkou Jeho péče o Vás. Utěšte se s Ním a vzdejte Mu díky za vše.

Obdivuji také statečnost a udatnost pana M. Bůh jej vybavil dobrými schopnostmi a dobrou vůlí. Je však ještě trochu mladý a je v něm ještě dosti světa. Doufám, že utrpení, které na něj Bůh dopustil, se prokáže jako prospěšný lék a přiměje ho, aby si provedl důkladný rozbor sebe sama. Je to příležitost, aby složil veškerou svou důvěru v Toho, kdo jej provází. Ať na Něho myslí co nejčastěji, hlavně v největším nebezpečí.

Pro srdce trochu pozvednuté postačuje trochu připomínání si Boha, čin vnitřního uctívání, i když jsme za pochodu s mečem v ruce - s modlitbami, které ať jsou jakkoli krátké, jsou nicméně Bohu velice milé a jsou daleky toho, že by vojáku braly odvahu. Naopak ji upevňují.

Ať myslí na Boha, jak nejvíce může. Ať po stupních přivykne tomuto malému, ale svatému cvičení. Nikdo nic nezpozoruje a není nic lehčího, než často během dne opakovat tyto malé činy vnitřního uctívání. Doporučte mu, prosím, aby myslel na Boha jak jen může tak, jak je mu doporučováno.

Pro vojáka, který je každodenně vystaven nebezpečí života a pro jeho spasení, je toto velmi vhodné a naprosto nutné. Doufám, že mu Bůh pomůže i celé rodině, kterým nabízím své služby, jsa jejich a obzvláště Váš...

DEVÁTÝ DOPIS

Neříkáte mi nic nového: nejste jedinou, která je obtěžována touláním myslí. Naše mysl je nesmírně těkavá, jelikož však vůle panuje nad všemi jejími schopnostmi, musí myšlenky přivolávat a přivádět k Bohu, který je nejzazším cílem.

Pokud si mysl osvojila zlý zvyk toulání a rozptylování při nedostatku kázně z

dob, než jsme se začali věnovat uctívání, pak takové návyky se těžko překonávají a obyčejně nás ženou i proti naší vůli k věcem světa.

Věřím, že nejlepším lékem je přiznat naše chyby a pokořit se před Bohem.

Neradím Vám mnohost slov při modlitbě, rozvláčné formy jsou často příležitostí k rozptýlení. Držte se modlitby před Bohem, jsouc podobna chudému, němému a ochrnutému žebrákovi, který je u dveří bohatého. Ať je Vaší povinností držet mysl v přítomnosti Pána. Když se někdy toulá a od Něho se odtahuje, neznervózňujte se tím. Znepokojování a nervozita slouží spíše rozptýlení mysli, než aby ji přivolávaly zpět. Vůle ji musí přitáhnout zpět do zklidnění. Když vytrváte s celou svou silou, Bůh se nad Vámi slituje.

Jedním ze způsobů, jak snadno přivolat mysl zpět v čase modlitby a zachovávat ji více v klidu, je nenechat ji příliš toulat v ostatním čase. Držte ji pevně v přítomnosti Boží a navykněte si na Něho občas myslet a pak zjistíte, že je snadné mít mysl v čase modlitby tichou nebo přinejmenším je snadné ji přivolat zpět od jejího toulání.

Již jsem se široce zmínil v mých jiných dopisech o dobrodiní, které můžeme brát z praxe přítomnosti Boží. Dejme se vážně do toho a modleme se jeden za druhého. Odevzdávám se modlitbám sestry... a ctihodné matky... a jsem Váš v našem Pánu...

DESÁTÝ DOPIS

28. BŘEZNA 1689

Té samé. V textu je odpověď k tomu, co jsem obdržel od naší dobré sestry... Prosím, předejte jí to. Případá mi, že je plná dobré vůle, ale že chce postupovat rychleji než milost. Člověk se nestane náhle svatým. Poroučím Vám ji. Musíme jeden druhému pomáhat radou a ještě více naším dobrým příkladem. Prokážete mi laskavost, dáte-li mi o ní čas od času vědět a je-li vroucí a poslušná.

Mysleme často na to, že v tomto životě je naší jedinou věcí, abychom byli Bohu příjemní, všechno ostatní není snad nic jiného než pošetilostí a marností. Vy i já jsme žili více než čtyřicet let v náboženství.

Zabývali jsme se v těchto letech láskou a službou Bohu, který nás svou milostí povolal do nynějšího stavu a k jakému konci? Jsem plný hanby a zmatku, když přemýšlím o tom, jak na jedné straně mě stále nepřestává Bůh poskytovat svou velkou přízeň, a srovnám-li na druhé straně, jak zle jsem s tím naložil a jak málo jsem pokročil v cestě za dokonalostí.

Poněvadž nám skrze Jeho milost poskytuje ještě trochu času, začněme co nejvroucněji. Připomínejme si ztracený čas a vraťme se s horlivou vírou k Otci

milostí, který je vždy připraven nás přijmout ve své milující náruči. Odmítněme a zapřeme velkodušně prostým srdcem vše, co není Jeho, pro lásku k Němu. On si zaslouhuje nekonečně víc. Mysleme na Něho neustále a zcela na Něho spoléhejme. Nemám pochyby o tom, že brzy zažijeme výsledky toho a obdržíme hojnost Jeho milosti, se kterou můžeme dělat všechny věci a bez které nemůžeme dělat nic než hřešit.

Nemůžeme uniknout nebezpečím, která se hemží v životě, aniž bychom neměli skutečnou a nepřetržitou pomoc Boží. Modleme se za její ustavičnost. Jak se můžeme k Němu modlit, aniž bychom s Ním byli? Jak bychom mohli být s Ním, nebudeme-li na Něj často myslet? Jak Ho můžeme mít často v myšlenkách, když si nevytvoříme svatý myšlenkový návyk? Namítnete mi, že říkám pořád totéž. Je to pravda, protože toto je nejlepší a nejsnadnější metoda, kterou znám. Žádnou jinou nepoužívám a radím ji celému světu. Než jsme schopni milovat, musíme znát. Abychom poznali Boha, musíme na Něho často myslet. Když Ho začneme milovat, pak musíme na Něj také často myslet, poněvadž naše srdce bude u našeho pokladu, přemýšlejte o tom často, dobře přemýšlejte.

Váš...

JEDENÁCTÝ DOPIS

29. ŘÍJNA 1689

Paní. Musel jsem se hodně přemoci, abych napsal panu M. a dělám to nyní jenom proto, že Vy máte ke mně toto přání.

Prosím, napište pokyny a pošlete mu je. Mám velkou radost z toho, jakou máte víru v Boha, a je mým přáním, aby ji ve Vás víc a víc zvětšoval. Nikdy nemůžeme přehnat důvěru v tak dobrého a věrného Přitele, který nás nikdy na tomto světě ani příštím nezklame.

Chce-li M. vědět, jak mít zisk ze ztráty, kterou trpí, pak ať vloží veškerou svou důvěru v Boha a On mu brzy dá jiného přítele ještě silnějšího a ještě více nakloněného mu sloužit. On zařídí, aby bylo po ruce tolik srdcí, kolik se Mu zachce. Možná, že M. byl příliš nakloněn k tomu, koho ztratil. Máme milovat své přátele, ale taková láska by neměla obsadit lásku k Bohu, která musí být hlavní.

Prosím, vzpomeňte si, co jsem Vám často doporučoval, že musíme často myslet na Boha, během dne, noci, v našem zaměstnání i při našich odchýleních. Stále je s Vámi a Vám nablízku, nenechte Ho samotného. Vy sama byste jistě pokládala za nízké nechat přítele samotného, když přišel k Vám na návštěvu.

Proč by tedy měl být Bůh přehlížen? Nezapomínejte na Něho, myslete často na Něho a uctívejte Ho bez ustání. Žijte a umírejte s Ním. To je slavná práce

křesťana, jedním slovem to je naše zaměstnání. Neznáme-li to, musíme se to naučit. Nepřestanu Vám pomáhat svými modlitbami a jsem v našem Pánu

Váš...

DVANÁCTÝ DOPIS

17. LISTOPADU 1690

/.../ Brzy půjdu k Bohu, tj. půjdu, abych Mu složil účty.

V tomto životě mě utěšuje, že spatřuji Boha vírou a opravdu tak jasně, že mohu občas říci „již nevěřím - já spatřuji.“ Pociťuji, jak nás víra učí, a v tomto ujištění a praxi víry chci žít a zemřít s Ním.

Proto pokračujte stále s Bohem. On je jedinou podporou a útěchou ve Vašem trápení. Budu Ho naléhavě prosit, aby Vás provázel. Předkládám svou službu ctihodné matce představené a poručím se Vaším modlitbám a jsem v našem Pánu Váš...

TŘINÁCTÝ DOPIS

28. LISTOPADU 1690

Kdybychom byli dobře navyklí na cvičení přítomnosti Boží, pak by tím veškeré tělesné utrpení bylo značně zmírněno. /.../ Nechápu, jak duše může pociťovat bolest, když je s Ním a touží jedinečně po Něm. Mám dost zkušeností, abych se zbavil všech pochyb, že by to nemělo být možné.

Seberte odvalu a nabízejte Mu svou bídu nepřetržitě a modlete se o sílu vydržet. Nade vše však si utvořte zvyk být s Ním v neustálém rozhovoru a pokud možno na Něj vůbec nezapomínejte. Hluboce Jej uctívejte při svých slabostech a nezapomínejte se Mu i obětovat a na vrcholu Vašeho utrpení Jej prostě úpěnlivě, pokorně a v lásce - jako dítě svého dobrotivého otce - aby Vám udělil příspěvní své milosti a aby Vás učinil souhlasnou s Jeho svatou vůlí. Pomohu Vám svými chabými a ubohými modlitbami.

Bůh má mnoho způsobů, jak nás k sobě přitáhnout. Někdy se před námi skrývá. Jedině víra, která v případě nouze nás nenechá na holičkách, by měla být naší podporou a základem našeho spoléhání, které celé musí být v Bohu.

Nevím, jak Bůh se mnou naloží. Jsem stále šťastnější. Celý svět trpí, avšak já, který zasluhuje nejpřísnější kázeň, zažívám neustále tak velkou radost, že ji skoro nemohu ovládnout.

Rád bych požádal Boha, abych Vám pomohl snášet Vaše utrpení. Zním však

svou slabost, která je tak veliká, že kdyby mne nechal na okamžik jen sama o sobě, byl bych nejničernějším člověkem na světě. A přece nevím, jak by mne mohl opustit, protože víra mi dává tak pevné přesvědčení, co jen jsem schopen pojmout a také vím, že se nás nikdy nezřekne, pokud se mi dříve nezřekneme Jeho. Bojme se toho, že bychom Ho opustili. Nechť vždy v Něm přebýváme, ať žijeme a umíráme s Ním. Učiňte tuto prosbu za mne, tak jak já za Vás.

Váš...

ČTRNÁCTÝ DOPIS

Jsem v bolesti nad tím, když Vás vidím tak dlouho trpět. /.../ Láska zmírňuje bolest a milujeme-li Boha, pak pro Něho trpíme s radostí a odvahou. Učiňte tak, snažně Vás prosím, utěšte se s Pánem, který je jediným lékařem všech našich chorob. On je Otcem trpících, vždy připraven nám v nouzi pomoci. Miluje nás nekonečně více, než si můžeme představit. Proto Jej milujte a nehledejte jinou úlevu než v Něm. Doufám, že ji brzy obdržíte. Sbohem. Pomohu Vám svými modlitbami, ať jsou jakkoli slabé a budu vždy v našem Pánu.

Váš...

PATNÁCTÝ DOPIS

22. LEDNA 1691

Vzdávám díky našemu Pánu, že Vám trochu ulevil podle Vašeho přání. Často jsem byl blízek vydechnutí a musím říci, že jsem nikdy nebyl tak spokojen jako tehdy. /.../ Když chceme i nyní v tomto životě zažívat mír ráje, musíme si přivyknout, abychom s Ním měli důvěrné, pokorné a milující hovory. Musíme zabránit tomu, aby se naše mysl odchylovala od Něho. Z našeho srdce musíme vytvořit duchovní chrám, kde Ho neustále uctíváme. Musíme na sebe dávat ustavičný pozor, abychom neprováděli, neříkali a nemysleli něco, co by se Mu nelíbilo. Když jsou naše mysli takto naplněny Bohem, utrpení se naplní sladkostí, posvěcením a tichou radostí.

Vím, že dosažení tohoto stavu je na začátku obtížné, protože musíme jednat v čiré víře. Ale ať je to jakkoli těžké, víme, že jsme schopni vykonat všechny věci s milostí Boží, kterou On nikdy neodmítne těm, kdo o ní horoucně prosí. Klepejte, tlucte naléhavě a já k tomu odpovím, že On Vám otevře v Jemu vlastním čase a udělí Vám v jediném okamžiku to, co Vám zadržoval po mnoho let. Sbohem. Modlete se za mne k Němu tak, jak já se modlím za Vás k Němu. Doufám, že Ho velmi brzy uvidím.

Jsem zcela Váš v našem Pánu.

ŠESTNÁCTÝ DOPIS 6. ÚNORA 1691

Bůh sám nejlépe ví, čeho je nám zapotřebí, vše co činí, je pro naše dobro. Kdybychom jenom věděli, jak moc nás miluje, byli bychom vždy připraveni přijmout stejně a vyrovnaně z Jeho rukou sladké i hořké. Vše, co z Jeho rukou přichází, je potěšující. Nejbolestnější utrpení nevypadá nikdy nesnesitelné, jedině když se na něj díváme ze špatného pohledu. Když v utrpení spatřujeme našeho milujícího Otec, pak naše utrpení ztrácí veškerou svou hořkost a naše truchlení vystřídá radost.

Poznat Boha je naší veškerou prací. Čím více Ho poznáváme, tím více toužíme Ho znát. Jelikož poznání je běžnou mírou lásky, pak čím hlubší a rozsáhlejší bude naše poznání, tím větší bude naše láska - a bude-li naše láska k Bohu tak veliká, pak Ho budeme milovat stejně ve strádání či radosti.

Neobveselujme se, nehledejme a nemilujme Boha pro nějakou patrnou přízeň (ať je jakkoli pozdvihující), kterou pro nás učinil nebo učiní. Takové přízně nikdy nejsou tak velké, aby nás mohly přivést k Bohu blíž tak, jak to umí víra jednoduchým činem. Hledejme Ho co nejčastěji vírou, On je uvnitř nás - nehledejme Ho jinde. Což nejsme hrubci a viníci, necháváme-li Ho samotného, když se zaměstnáváme maličkostmi, které se Mu nelíbí, ba které Ho možná urážejí? On je nyní snáší, ale je třeba se obávat, že nám ty maličkosti přijdou jednoho dne draho.

Začněme Jej v plné vroucnosti uctívat. Vše jiné odstraňme z našich srdcí. On je chce sám vlastnit. Vyproste si na Něm tuto přízeň. Uděláme-li to, co jsme schopni, pak brzy uvidíme změnu učiněnou v nás - tu, po které dychtíme. Nemohu dostatečně děkovat za úlevu, kterou Vám blahosklonně udělil. Doufám, že Jeho milostí obdržím přízeň, že Jej spatřím během několika dnů. Modleme se jeden za druhého.

Já jsem, v našem Pánu, Váš...

Za dva dny na to bratr Vavřinec ulehl a během týdne zemřel.

Doporučujeme ke čtení také knihu z roku 1685 od Jeanne Guyon *Krátký a velmi snadný způsob modlitby, který může každý velmi snadno používat a s jeho pomocí dosáhnout v krátké době vysokého stupně dokonalosti*. Můžete ji nalézt na následující webové stránce zdarma ke stažení: <http://juda.cz/Guyon.pdf>